

ВАСИЛЪ ЕВСТАТИЕВЪ АПРИЛОВЪ

(По случай стогодишнината на първото новобългарско училище)

Априловъ е роденъ презъ 1789 година въ Габрово. Останалъ безъ баща на 10 години, той напуща родния си край и отива при братята си въ Русия. Братята му, които били търговци въ Москва, го настаняватъ въ едно гръцко семейство. Тука, край училището, Василъ трѣбвало да научи гръцки езикъ, който билъ необходимъ за търговията по онова време. После свършва гимназия въ Брашовъ и следва две години медицина въ Виенския университетъ. Връща се въ Одеса, работи четири години въ кантората на единъ грѣкъ и почва търговия, отначало съ брата си Никифора, а после самъ.

Въ 1831 година отива да се лѣкува въ Цариградъ. Като се връща презъ пролѣтѣта, въ ржцетѣ му попада книгата на руския ученъ Венелинъ: „Нѣкогашнитѣ и сегашни българи“. Тая книга преродила напълно Априлова. Той престаналъ да се гърчее, както правѣли посъбуденитѣ българи по онова време, и се отдава отъ все сърдце да служи на българския народъ. Почва да живѣе за своитѣ братя българи. Съ думи, перо и дѣла той про-

повѣдва, че за да може да се възроди българския народъ, нему трѣбва сговоръ и просвѣта, давана на български езикъ.

Заедно съ своя съотечественикъ Палаузовъ и съ подкрепата на своитѣ съграждани Априловъ открива презъ 1835 г. въ родния си градъ Габрово първото новобългарско училище. Първиятъ учителъ билъ Неофитъ Рилски. За пръвъ пжтъ въ това училище се преподавало на български езикъ. Тука пламва първото огнище на българска просвѣта и народностно свѣстяване. До края на живота си Априловъ се грижи като истински баща за своята рожба. А следъ смъртъта си оставилъ всичко що ималъ за издрѣжката на училището, отъ което израства после първата българска Априловска гимназия.

Съ своитѣ книги Априловъ продължава дѣлото на Венелина. Той начертава пжтя на българската просвѣта, на българската книжнина и на българския езикъ. Затова паметъта на тоя великъ родолюбецъ и народенъ будителъ трѣбва да се почита и слави отъ всѣки българинъ.

Ранъ-Босилекъ